

Тези

учасника науково-практичної інтернет-конференції

«Розвиток мовної особистості педагога:

лінгводидактичний та когнітивний аспекти»

Можаровської Галини Іванівни

(УГЛ КНУ імені Тараса Шевченка)

**Формування ключових професійних компетентностей
учителя зарубіжної літератури
в умовах сьогодення**

Головний нормативно-правовий документ Міністерства освіти і науки України свідчить: «Педагогічні та науково-педагогічні працівники зобов'язані постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру» [5, п. 1 статті 56]. Саме тому на сучасному етапі модернізації системи освіти й виховання в Україні особливої гостроти й актуальності набувають питання підвищення й розвитку професійної компетентності вчителів.

Стає очевидним, що досягнення мети сучасної освіти пов'язане з особистісним потенціалом учителя, його загальною та професійною культурою, без яких неможливе вирішення наявних проблем навчання та виховання відповідно до нових освітніх парадигм, зокрема, це стосується і вчителя зарубіжної літератури. Сучасному учителеві–словеснику необхідні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя. А це можливо лише за умови високого рівня професійної компетентності, наявності розвинених професійних здібностей. І сьогодні це є проблемою, яка, до речі, висвітлена у державній національній програмі "Освіта", де наголошується, що один з головних шляхів реформування освіти полягає в необхідності "підготовки нової генерації педагогічних кадрів, підвищення їх професійного та загальнокультурного рівня". Шляхи подолання такої «проблеми» чітко визначені. Це оволодіння учителем відповідною компетенцією (сукупністю знань та умінь, необхідних для ефективної діяльності: вмінням аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію), що містить його особистісне ставлення до предмета діяльності. Якщо сформулювати коротко, то це виглядає так:

Компетентність = мобільність знань + гнучкість методу + критичність мислення.

Я це називаю «Формулою компетентності».

Відродно, що проблемою професійної компетентності словесників переймаються не лише самі педагоги, а й дослідники. Питання педагогічної компетентності досліджували В. Адольф, Ю. Варданян, Е. Зеєр, І. Зязюн, І. Колесникова, Н. Кузьміна, А. Маркова, Л. Мітіна, Е. Рогов, Є. Сахарчук, В. Сєриков, В. Синенко, А. Щєрбаков та інші. Цей факт є визнанням того, що професійна компетентність відіграє провідну роль у педагогічній діяльності.

Вчені-дослідники визначають “професійну компетентність”

- як певний психічний стан, що дозволяє діяти самостійно й відповідально, як оволодіння людиною здатністю й уміннями виконувати визначені професійні функції (А. Маркова);
- як професійну готовність та здатність суб'єкту праці до виконання задач і обов'язків щоденної діяльності (К. Абульханова);
- як наявність спеціальної освіти, глибокої загальної й спеціальної ерудиції, постійне підвищення власної науково-професійної підготовки (В. Зазикін та А. Чернишова);
- як потенційну готовність розв'язувати задачі зі знанням справи (П. Симонов).

Як педагог-практик вважаю, що з ряду професійних компетентностей вчителя (інформаційної, продуктивної, предметної, комунікативної, психологічної та інших) пріоритетом (як для учителя зарубіжної літератури) має бути полікультурна компетентність. Адже оволодіння досягненнями світової культури, розуміння інших людей, їх індивідуальності і відмінностей за національними, культурними, релігійними й іншими ознаками здатні ініціювати, мотивувати, стимулювати педагогів до самоосвіти з метою підвищення професійної компетентності. Ми маємо завжди пам'ятати, що від рівня нашої професійної компетентності багато в чому залежить і якість освіти в країні. В умовах сьогодення це

важливо!